

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטינג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

1

בפני כב' השופט שאול מנהיים

סורוביץ מרקטינג בע"מ

התובעת

נגד

הנדיקר בע"מ

הנתבעת

2

פסק דין

3

מבוא

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

1. התובעת והנתבעת הינן חברות פרטיות העוסקות בשיווק והפצת ציוד היקפי למחשב. חלק מהמוצרים המשווקים על ידין הם בעלי תכונות פונקציונאליות זהות, אולם מיוצרים על ידי יצרנים שונים.

2. טענתה העיקרית של התובעת (להלן: "סורוביץ" או "התובעת") היא כי הנתבעת (להלן: "הנדיקר" או "הנתבעת") גזלה את רשימת הקוחות שלה, אשר הינה סוד מסחרי כהגדרתו בחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999 (להלן "חוק עוולות מסחריות") באמצעות עובד של התובעת, מר מוטי שטרן, שהועסק על ידי הנתבעת במקביל להעסקתו אצל התובעת.

3. התביעה שבפניי הוגשה בעילות של: גזילת סוד מסחרי (רשימת לקוחות), גזל כמשמעותו בפקודת הנזיקין, גרם הפרת חוזה ועשיית עושר ולא במשפט. התובעת טענה כי במקביל לתביעה זו ניהלה הליך משפטי כנגד מר שטרן בבית הדין האזורי לעבודה (ע.ב 7910/07) שהינו בעל סמכות ייחודית לדון בתביעות שעילתן גזל סוד מסחרי אשר מקורן ביחסי עובד מעביד מכח ס' 22(א) לחוק עוולות המסחריות. לאחר שבמהלך ניהול התביעה כנגד מר שטרן בבית הדין האזורי לעבודה התברר בדיעבד כי מר שטרן נמצא בהליכי פשיטת רגל החל משנת 2004, עוכב ההליך בבית הדין לעבודה כמצוות פקודת פשיטת הרגל.

4. במסגרת הליכי קדם המשפט הסכימו הצדדים לצמצם את הסעד המבוקש בתביעה לסעד של פיצוי ללא הוכחת נזק הקבוע בס' 13 בחוק עוולות מסחריות. עוד הסכימו כי ההכרעה בתביעה תהיה על סמך הכתובים, ללא שמיעת עדויות בעל פה ולאחר שיוגשו סיכומים בכתב. ההסכמות לעיל קיבלו תוקף של החלטה. מטעם התובעת הוגשו תצהיריהם של מר גרשון סורוביץ, מנהל התובעת ובעליה; גב' מרינה רסקין, מנהלת החשבונות של התובעת; מר אבו עבד אסמעיל, מנהל ובעלה של "טכנוקומפיוטר" (עוסק מורשה) העוסק בשיווק ובמכירת מחשבים ומוצרים נלווים למחשב; ומר יואב איתן, מנהל ובעל עסק בשם "אינטרוול מחשבים" העוסק גם הוא במכירת מחשבים ומוצרים נלווים למחשב. מטעם הנתבעת הוגש רק תצהירו של מר טל נוימן, מנהל ובעליה של הנתבעת.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

תמצית טענות הצדדים

טענות התובעת

- 1
- 2
- 3 5. התובעת החלה להעסיק את מר שטרן בשנת 2004. החל מחודש ינואר 2007 הועסק מר
- 4 שטרן אצל התובעת כמנהל מכירות. מר שטרן החל בחודש מאי 2007 את העסקתו אצל
- 5 הנתבעת בתפקיד של סמנכ"ל סחר, וזאת במקביל להעסקתו אצל התובעת. התובעת טוענת
- 6 כי עם תחילת העסקתו של מר שטרן אצל הנתבעת הוא החל לפעול לשם גזילת רשימת
- 7 לקוחותיה של התובעת על פי הוראות מטעם הנתבעת או למצער בידיעתה, וזאת לשם
- 8 השאת רווחי הנתבעת.
- 9 6. התובעת טוענת עוד כי גיבוש ויצירת רשימת לקוחותיה היו כרוכים בהשקעת מאמצים
- 10 וממון רב על ידה שהתבטאו, בין היתר, בעריכת ביקורים בבתי עסק שונים ובמתן הטבות
- 11 כספיות שונות לשם גיוס בתי העסק כלקוחות. התובעת מוסיפה כי לא ניתן ליצור את
- 12 רשימת לקוחותיה באמצעות פניה למאגרי מידע הנגישים לציבור.
- 13 7. בנוסף, התובעת טוענת כי הנתבעת מתחרה בה בשיווק מוצריה באותה פלח שוק וכי
- 14 הנתבעת עשתה שימוש אסור ברשימת הלקוחות שגולה ממנה. לטענתה רשימת הלקוחות
- 15 כללה, בין היתר, דרכי תמחור מוצרים, תנאי התקשרות עם לקוחות ורווחים. התובעת
- 16 מוסיפה כי השימוש שעשתה הנתבעת ברשימת לקוחותיה כלל פניות של הנתבעת אל
- 17 כשלושים מלקוחותיה אשר פרטיהם מפורטים בכתב התביעה, וגזילת שישה-עשר מהם
- 18 וצירופם אל לקוחותיה של הנתבעת. לטענת התובעת, מעשים אלה מקימים לה עילות
- 19 תביעה כמפורט להלן:
- 20 א. עילה מכח ס' 6 לחוק עוולות מסחריות, האוסר על גזילת סוד מסחרי.
- 21 ב. עילה מכח חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979. בעניין זה טוענת התובעת
- 22 כי עשיית שימוש שלא כדין ברשימת לקוחותיה המהווה סוד מסחרי מהווה
- 23 התעשרות שלא כדין על חשבונה.
- 24 ג. עילה מכח ס' 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] - גרם הפרת חוזה. בעניין זה נטען כי
- 25 הנתבעת גרמה לשטרן להפר את הסכם העבודה שלו עם התובעת.
- 26 ד. עילה מכח ס' 52 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] - עוולת הגזל.
- 27

טענות הנתבעת

- 28
- 29 8. הנתבעת טוענת כי בית המשפט נעדר סמכות עניינית לדון ולהכריע בשאלה האם מר שטרן
- 30 גזל סוד מסחרי מאת התובעת, מאחר והסמכות העניינית מוקנית באופן בלעדי לבית הדין
- 31 האזורי לעבודה. לפיכך הנתבעת טוענת כי בהיעדר קביעה בדבר גזילת סוד מסחרי על ידי
- 32 מר שטרן, לא ניתן להגיש תביעה נגדה בעניין זה. בנסיבות אלה, הנתבעת טוענת כי דין
- 33 התביעה נגדה להידחות.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטינג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

9. לגופו של עניין טענתה העיקרית של הנתבעת הינה כי רשימת הלקוחות נשוא הטענה בעניין גזילת סוד מסחרי מופיעה בדפי זהב ובאינטרנט, כלומר במאגרי מידע זמינים ונגישים לכל, ונטען כי הנתבעת ליקטה את רשימת הלקוחות נשוא התביעה באמצעותם. לפיכך טוענת הנתבעת כי אין מדובר ברשימת לקוחות המהווה סוד מסחרי. בנוסף, לטענתה, מר שטרן לא העביר לידיה את רשימת הלקוחות של התובעת.
10. הנתבעת טוענת עוד כי מוצריה שונים לחלוטין מאלה של התובעת, וכי הן אינן מתחרות על אותו פלח שוק. לפיכך הנתבעת טוענת כי היא אינה בגדר עסק המתחרה בעסקי התובעת.
11. בנוסף טוענת הנתבעת כי לא ניתן לייחס לה עוולה של הפרת סודיות, כאשר ההפרה בוצעה על ידי צד שלישי (מר שטרן).

דיון

א. שאלת הסמכות לדון בטענת גזילת סוד מסחרי על ידי מר שטרן

12. הנתבעת טוענת כי הסמכות הייחודית לדון בתובענות שבין עובד-מעביד שעילתה בהפרה אחת מהוראות פרק ב' לחוק עוולות מסחריות, ובכלל זה גזל סוד מסחרי, מוקנית לבין הדין האזורי לעבודה. הנתבעת מוסיפה כי בהיעדר הכרעה בשאלה האם מוטי שטרן גזל סוד מסחרי מאת התובעת, הכרעה המסורה כאמור באופן ייחודי לבית הדין האזורי לעבודה, לא ניתן להגיש כנגדה תביעה בעניין זה.
13. ס' 22(א)(1) לחוק עוולות מסחריות מקנה לבית הדין האזורי לעבודה סמכות ייחודית לדון בתובענה בין עובד למעבידו שעילתה בהפרת הוראה מהוראות פרק ב' לחוק והנובעת מיחסי עובד-מעביד. התביעה שבפניי לא הוגשה כנגד מר שטרן, מי שכנטען גזל מהתובעת את רשימת לקוחותיה בעת שהיתה מעסיקתו ומסר אותה לשימושה של הנתבעת. התביעה הוגשה כדין ובסמכות כנגד הנתבעת וכנגדה בלבד. סעיף 76 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] תשמ"ד-1984 קובע כי "הובא ענין כדין לפני בית משפט והתעוררה בו דרך אגב שאלה שהכרעתה דרושה לבירור הענין, רשאי בית המשפט להכריע בה לצורך אותו ענין אף אם הענין שבשאלה הוא בסמכותו הייחודית של בית משפט אחר או של בית דין אחר". כאמור, התביעה כנגד הנתבעת הוגשה לבית המשפט המוסמך לדון בה. כדי לדון בחבותה של הנתבעת נדרשת הכרעה שבגררה בשאלה האם מר שטרן גזל סוד מסחרי של התובעת (רשימת לקוחותיה). חרף העובדה כי הכרעה ישירה בשאלה זו מסורה לבית הדין האזורי לעבודה, הרי שבנסיבות אלה מסמך ס' 76 לחוק בתי המשפט לעיל את בית משפט זה לדון ולהכריע בשאלה דלעיל כעניין שבגררה. מהטעמים המפורטים לעיל, טענתה של הנתבעת לפיה בית משפט זה אינו מוסמך לדון ולהכריע בשאלה האם מוטי שטרן גזל סוד מסחרי של התובעת, וכי בהעדר קביעה כאמור של בית הדין לעבודה לא קמה עילה כלפיה, נדחת.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

ב. האם רשימת הלקוחות של התובעת הינה סוד מסחרי

14. חוק עוולות מסחריות מגדיר סוד מסחרי כדלהלן:
15. **"סוד מסחרי"**, "סוד" — מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו ; "
- ס' 6(א) לחוק עוולות מסחריות קובע איסור כללי על גזילת סודות מסחריים. ס' 6(ב) לחוק מגדיר את המקרים הבאים בגדר גזילת סוד מסחרי.
15. הפסיקה הכירה בהגנה של דיני סודות המסחר על רשימת לקוחות. ר' למשל: ע"א 1142/92 ורגוס בע"מ נ' כרמקס בע"מ, פ"ד נא(3) 421 (להלן: "פרשת ורגוס"); מיגל דויטש **עוולות מסחריות וסודות מסחר** (2002) (להלן: דויטש) בע' 426-428. כדי שרשימת לקוחות תזכה להגנת דיני סודות המסחר עליה לעמוד בדרישות שונות. כך למשל על הרשימה לכלול מידע בעל מימד סודי. רשימת הלקוחות צריכה לכלול פרטי לקוחות שקשה לאתרם בנקל באמצעים פשוטים וגלויים לעין. באופן עקרוני לא קיימת דרישה לכך כי יושקעו מאמצים ומשאבים כספיים ליצירת הסוד המסחרי כתנאי חיוני להגנתו, אולם העדר השקעה כאמור יכול להצביע על כך כי המידע נגיש ואינו סודי (ר' **דויטש** לעיל בע' 428 והאסמכתאות המופיעות שם).
16. בענייננו, מר סורוביץ הצהיר מטעם התובעת כי הוא ואחיו החלו לגבש את רשימת הלקוחות של התובעת החל מיום היווסדה ביולי 1997. לגרסתו, גיבוש רשימת הלקוחות היה כרוך בהשקעת שעות עבודה רבות ומשאבים כספיים. לדבריו מאמצים אלה כללו בין היתר ביקורים בעשרות בתי עסק המפוזרים ברחבי המדינה, הצגת התובעת והמוצרים אותם היא משווקת וניסיונות לגייס את אותם בתי עסק כלקוחות קבועים באמצעות הענקת הנחות ותנאי התקשרות אטרקטיביים (ר' למשל ס' 37-32 לתצהירו של מר סורוביץ). מר סורוביץ הפנה לנספחים 1/ - 27/ לתצהירו שהם העתקי חשבונות המעידות על מועדי התקשרויות שונים (מועדי הנפקת החשבונות) עם לקוחות שונים בשנים 2004-2008 אשר חלקם נגזלו כנטען מהתובעת על ידי התובעת החל מחודש מאי 2007.
17. מר סורוביץ הוסיף בתצהירו כי רשימת הלקוחות אשר נגזלה כנטען באמצעות מר שטרן היתה שמורה במחשב התובעת כאשר רק **לשלושה אנשים** התאפשרה גישה אליה: למר סורוביץ, לאחיו שהינו שותפו בתובעת, ולגב' מרינה רסקין מנהלת החשבונות של התובעת. הגישה אל רשימת הלקוחות התאפשרה באמצעות הקלדת **שם משתמש וסיסמא** שהיתה בידיעתם של האחים סורוביץ ושל הגב' רסקין בלבד (ר' ס' 4 ו-5 לתצהירה של הגב' רסקין וס' 51, 58 ו-59 לתצהירו של מר סורוביץ). רשימת הלקוחות נמסרה לאנשי המכירות לצורכי עבודתם ורק ביחס לאזורי המכירה עליהם היו מופקדים, תוך איסור להעבירם לאחרים.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

18. התובעת הצהירה באמצעות מר סורוביץ כי רשימת הלקוחות שכפי הנטען נגזלה ממנה כללה מידע בדבר תנאי התקשרות של התובעת עם לקוחותיה, לרבות מחירים, רווחים ותנאי תשלום (ר' ס' 7, 11, 23 ו-31 לתצהירו של מר סורוביץ). לטענתה הרשימה כללה פרטי לקוחות שהינם בעלי פוטנציאל התקשרות מיידי, מובהק ומוכח.
19. הנתבעת טוענת כי כל לקוחותיה, לרבות הלקוחות נשוא כתב התביעה, הינם בתי עסק המפרסמים את עצמם באינטרנט או ב"דפי זהב" וכי היא "גייסה" אותם באמצעות חיפושם במאגרים אלה הגלויים והנגישים לכל, ולפיכך לטענתה רשימת הלקוחות של התובעת אינה "סוד מסחרי", וממילא לטענתה לא גזלה את רשימת לקוחותיה של התובעת (ר' למשל ס' 11, 12 לתצהירו של מר נוימן; ס' 10, 12 לסיכומי הנתבעת). חרף טענתה של הנתבעת כי פנייתה אל הלקוחות נשוא התביעה נעשתה בעקבות איתורם בדרך קלה ופשוטה ב"דפי זהב" או באתרי האינטרנט, היא לא צרפה אף לא בדל של ראיה התומך בכך. אדגיש כי לטעמי אין פשוט מלצלם עמודים רלוונטיים מדפי זהב או להפיק עמודי פרסום מהאינטרנט אשר מופיעים בהם לכל הפחות חלק מהלקוחות נשוא כתב התביעה ולהגישם כראיות בתיק כדי לתמוך בטענת ההגנה של הנתבעת, אולם הדבר לא נעשה. בנסיבות אלה חלה החזקה בדבר אי הבאת ראיה רלוונטית, לפיה דינה של ההימנעות מהבאת ראיה רלוונטית כדין הודאה בכך שלו הראיה הובאה היתה פועלת לחובת הנמנע (ר' "קדמי על הראיות חלק שלישי בע' 1650-1648; ע"א 2273/90 לימה נ' רוזנברג, פ"ד מ"ז(2) 605,615; ע"א 548/78 שרון נ' לוי, פ"ד לה(1) 736, 760).
20. טענת התובעת כי רשימת לקוחותיה נשוא התביעה כללה מידע בדבר תנאי התקשרות עם לקוחות, מחירי מוצרים ורווחים (ולכן אינה רק בגדר רשימה שניתן להרכיב בקלות מתוך מאגרי מידע פומביים ונגישים לכל), וכן טענתה כי שמרה בסוד על רשימת לקוחותיה וכי נקטה באמצעים סבירים לשמירת המידע כסוד במאגריה הממוחשבים, כמו גם טענתה בעניין השקעת מאמצים ומשאבים כספיים לשם יצירת רשימת הלקוחות, לא נסתרו ולפיכך אני מקבל אותן כעובדות שהוכחו כנדרש. העובדה שרשימת לקוחותיה של התובעת לא הסתכמה בשמות הלקוחות וכתובתיהם, שהינו מידע שיתכן וניתן לאיתור בנקל תוך שימוש במאגרי מידע נגישים וגלויים אלא כללה גם מידע שאינו נחלת הכלל ובעל מימד סודי מובהק כגון תנאי התקשרות, מחירים ורווחים מצביעה על כך שרשימת לקוחותיה של התובעת הינה סוד מסחרי. בנוסף יש לזכור כי התובעת הקפידה לשמור את רשימת הלקוחות במחשב והבטיחה את הגישה אליה באמצעות שם משתמש וסיסמא המצויים בידיעתם הבלעדית של שלושה נושאי תפקידים בכירים בתובעת. כל אלה לצד הימנעותה של הנתבעת להביא ראיות שיתמכו בטענתה כי רשימת הלקוחות נשוא התביעה ניתנת להשגה ואכן הושגה תוך שימוש בדפי זהב ובאינטרנט "בכפיפה אחת, ביחד, במרוכז, [ו]אין צורך אפילו לדפדף כדי שכולם יופיע בבת אחת..." (כטענת הנתבעת), מחייבת להניח כי אין הדבר כך, וכי התובעת אכן השקיעה מאמצים רבים כדי ליצור את רשימת לקוחותיה. בנסיבות

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

- 1 המתוארות לעיל, הוכח בפניי כי רשימת לקוחותיה של התובעת הינה "סוד מסחרי"
- 2 כהגדרתו בחוק עוולות מסחריות.
- 3 **ג. האם מוטי שטרן גזל את רשימת לקוחותיה של התובעת**
- 4 21. כאמור, מוטי שטרן החל עבודתו אצל התובעת בשנת 2004. מחודש ינואר 2007 החל מר
- 5 שטרן לעבוד אצל התובעת כסוכן מכירות. אין מחלוקת בין הצדדים כי מר שטרן החל לעבוד
- 6 אצל התובעת החל מחודש מרץ 2007 (ר' ס' 13 ו- 15 לתצהירו של מר נוימן מטעם התובעת).
- 7 יודגש כי בתקופה זו הועסק במקביל כסוכן מכירות אצל התובעת. כל אחת מבעלות הדין
- 8 טוענת כי לא ידעה על כך שמר שטרן עובד במקביל גם אצל רעותה.
- 9 22. התובעת טוענת כי בחודש מאי 2007 פנה מר שטרן אל מנהלת החשבונות שלה ושכנע אותה
- 10 בדרכי מרמה להנפיק עבורו את רשימת הלקוחות של התובעת, כשהוא מנמק בקשתו בכך
- 11 שבכוונתו להשתמש בה לשם חיזוק ותחזוקת קשרים עסקיים עם לקוחות התובעת. מנהלת
- 12 החשבונות, שלא חשדה בדבר ולא ידעה כי מר שטרן הועסק בעת הזו גם אצל התובעת,
- 13 מסרה לידי את רשימת הלקוחות (ר' ס' 56 ו- 57 לתצהירו של מר סורוביץ וס' 7 ו- 8
- 14 לתצהירה של הגב' רסקין, מנהלת החשבונות של התובעת). התובעת הוסיפה וטענה בעניין
- 15 זה כי גזילת הלקוחות באמצעות מר שטרן נעשתה בידיעתה של התובעת, וכי מר שטרן פעל
- 16 כשלוח מטעמה בעניין זה.
- 17 23. לטענת התובעת בחודש מאי 2007, עת הועסק מר שטרן במקביל אצל התובעת ואצל
- 18 והנתבעת, ערך מר שטרן ביקור בשלושים בתי עסק הנמנים עם לקוחותיה של התובעת
- 19 (בהסתמכו על רשימת לקוחותיה של התובעת אשר נמצאה בידי), **כשהוא מלווה בנציג**
- 20 **מכירות מטעם הנתבעת**, וניסה לשכנע אותם לקוחות לרכוש את מוצרי הנתבעת חלף מוצרי
- 21 התובעת. התובעת מוסיפה בעניין זה כי מקרב שלושים לקוחותיה אשר מר שטרן פנה
- 22 אליהם כאמור ואשר שמוותיהם מפורטים בס' 14 לתצהירו של מר סורוביץ, התקשרה
- 23 הנתבעת עם שישה-עשר לקוחות בתוך חודש וחצי ומכרה להם את מוצריה חלף מוצרי
- 24 התובעת. התובעת מוסיפה כי ההתקשרות העסקית בין הנתבעת לבין שישה-עשר
- 25 מלקוחותיה של התובעת היתה התקשרות עסקית ראשונית, שבאה לעולם בזכות ובעקבות
- 26 השימוש שלא כדין שעשתה הנתבעת ברשימת הלקוחות של התובעת.
- 27 24. מנגד טוענת הנתבעת כי מר שטרן מעולם לא העביר לידיה רשימת לקוחות וכי היא מעולם
- 28 לא עשתה ברשימה זו שימוש, אך עם זאת היא אינה מכחישה את התקשרותה עם אותם
- 29 לקוחות שהתובעת טוענת כי נגזלו ממנה. בעניין זה טוענת הנתבעת כאמור כי גיוס
- 30 לקוחותיה נעשה באמצעות איתורם בדפי זהב או באינטרנט, אולם קבעתי כי הימנעותה
- 31 מלהביא ראיה התומכת בטענה זו מקימה חזקה כי לא כך הם פני הדברים. זאת ועוד: ברגע
- 32 שהצדדים הסכימו כי לא תישמענה חקירות נגדיות של עדים, אין בידי בית המשפט כלים
- 33 לבדוק מהימנות על בסיס התרשמות אישית, ובעיקרו של דבר עומד לרשות בית המשפט,
- 34 בבואו להכריע בשאלות עובדתיות, הכלי של בדיקת סבירות גרסתו של כל אחד מהצדדים
- 35 והשתלבותה במארג העובדתי הכולל בכלל ובעובדות שאינן במחלוקת בפרט. הסיכוי כי היה

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

- 1 זה אך מקרה ששישה-עשר לקוחות, המהווים מעט למעלה ממחצית הלקוחות שברשימת
- 2 לקוחות התובעת שאליהן נטען כי הנתבעת פנתה, עברו בבת אחת במהלך כחודש ומחצה
- 3 בסביבות מאי 2007 ואילך לרכוש מוצרים מהנתבעת במקום מהתובעת, וכל זאת לאחר
- 4 שאותרו באופן מקרי לחלוטין מתוך מאגרי מידע הזמינים לכל, הוא סיכוי קלוש ממש. מצב
- 5 כזה יכול להיות סביר אם הנתבעת החלה לפתע לשווק מוצר שיש לו יתרון יחסי מובהק
- 6 בשוק והתובעת אינה מוכרת אותו, או אם לפתע הכריזה הנתבעת על מבצע הטבות מפליג
- 7 לכל לקוחותיה או לכל לקוח חדש המצטרף למאגר לקוחותיה או עשתה באותה תקופה
- 8 מאמץ שיווקי מקיף כלפי כלל הרוכשים הפוטנציאליים שניתן לאתר במאגרי המידע
- 9 הזמינים לכל ברשת האינטרנט ובמדריך "דפי זהב". הנתבעת לא טענה כלל כי היה הסבר
- 10 מסוג זה, או הסבר אחר כלשהו, ל"גשם הנדבות" הפתאומי של רכישת לקוחות חדשים תוך
- 11 זמן קצר כאשר מדובר דווקא בלקוחות שנמנו עד אז עם לקוחות התובעת. העדרו של הסבר
- 12 כלשהו, נתמך בראיות, לתופעה האמורה מביא למסקנה כי ההסבר הסביר ביותר, ואף
- 13 ההסבר הסביר היחיד, הוא שהיתה זו רשימת לקוחותיה של התובעת אשר השימוש בה
- 14 הביא לתוצאה האמורה.
- 15 25. התובעת תמכה את טענתה לפיה שטרן גזל ממנה את רשימת לקוחותיה והעביר אותה
- 16 לשימושה של הנתבעת, בין היתר, בשני תצהירים מטעם שני בעלי בתי עסק הנמנים באותה
- 17 רשימת לקוחות שכנטען הנתבעת גזלה. מר אבו עביד אסמעיל, מנהל ובעל העסק "טכנו
- 18 קומפיוטר" העוסק במכירת מחשבים ומוצרים נלווים למחשב, הצהיר כי התובעת מספקת
- 19 לעסקו ציוד נלווה למחשב החל משנת 2005. לדבריו, הכיר את מר שטרן בשלהי שנת 2006
- 20 או תחילת 2007, עת שטרן הועסק כנציג מכירות מטעם התובעת. מר אבו עביד הצהיר כי
- 21 בסוף חודש מאי 2007 הגיע מר שטרן אל העסק שבבעלותו מלווה באדם נוסף שהוצג בפניו
- 22 כסוכן מכירות של הנתבעת, עימה לא היו לו קשרים עסקיים קודם לכן, ומר שטרן המליץ
- 23 בפניו לרכוש רמקולים ואוזניות מהנתבעת ולא רמקולים ואוזניות המשווקים על ידי
- 24 התובעת והמיוצרים על ידי יצרן אחר (SM@RTCOM). מר אבו עביד הצהיר עוד כי קיבל
- 25 את המלצתו של מר שטרן והזמין את מוצרי הנתבעת חלק המוצרים המשווקים על ידי
- 26 התובעת. בנוסף הגישה התובעת את תצהירו של מר יואב איתן שהינו מנהל ובעליו של עסק
- 27 בשם "אינטרוול מחשבים", העוסק גם הוא במכירת מחשבים ומוצרים נלווים למחשב. מר
- 28 איתן הצהיר כי היכרותו עם מר שטרן נערכה בשלהי שנת 2006 עת שטרן הועסק כסוכן
- 29 מכירות מטעם התובעת. מר איתן הצהיר כי בסמוך לחודשים מאי - יוני 2007 ביקר מר
- 30 שטרן בבית העסק שלו, הציג בפניו כרטיס ביקור מחברת הנדיקר (הנתבעת) והציע לו לרכוש
- 31 את מוצרי הנדיקר חלק רכישת מוצרי התובעת. בעניין זה הוסיף מר איתן כי מר שטרן
- 32 הבטיח לו כי יקבל מוצרים טובים יותר משל התובעת "במחירים לא פחות טובים" מאלה
- 33 המוצעים על ידי התובעת (ר' ס' 9 ו-10 לתצהירו של מר איתן). מר איתן הצהיר כי עובר
- 34 לביקורו של מר שטרן לעיל מעולם לא היה קשר עסקי בינו לבין הנתבעת, ובנוסף הצהיר כי
- 35 חלק מהמוצרים שהציע לו מר שטרן לרכוש מאת הנתבעת התחרו במוצרים המשווקים על

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

- 1 ידי התובעת וכללו בין היתר רמקולים למחשב, אוזניות MP3 ו-MP4 ומצלמות למחשב.
- 2 מר נוימן, שהיה המצהיר היחיד מטעם הנתבעת, כתב בתצהירו בתגובה לכך כי למיטב
- 3 ידיעתו שני בעלי העסקים אשר הגישו תצהירים מטעם התובעת הינם חברים של מר
- 4 סורוביץ וכי הנתבעת מעולם לא מכרה ל"אינטרוול מחשבים" ממוצריה ולפיכך היא מעולם
- 5 לא היתה לקוחה שלה (ר' ס' 21 לתצהירו של מר נוימן). מר נוימן לא הכחיש, ומקל וחומר
- 6 לא סתר, את טענת התובעת לפיה מר שטרן ביקר ב"טכנו קומפיוטר" ושכנע את בעל העסק
- 7 לרכוש את מוצרי הנתבעת חלף מוצרי התובעת וכי מאמציו אלה הוכתרו בהצלחה. בנוסף,
- 8 מר נוימן לא הכחיש כי את טענות התובעת אשר נתמכו בתצהירו של בעל העסק "טכנו
- 9 קומפיוטר" ולפיהן היכרותה וההתקשרות העסקית הראשונה שלה עם הנתבעת נעשתה
- 10 בעקבות ביקורו של מר שטרן בבית העסק שלה בעודו מלווה בנציג מכירות מטעם הנתבעת.
- 11 טענתו של מר נוימן לפיה שני המצהירים שהינם בעלי העסק הנמנים עם לקוחות התובעת
- 12 הינם חברים של מר סורוביץ אינה רלוונטית לעניין, באשר לא נטען כלל כי האמור
- 13 בתצהיריהם אינו אמת. הטענה גם מוזרה משהו בהינתן העובדה, שאינה מוכחשת, כי בעליו
- 14 של "טכנו קומפיוטר" אכן הסכים לרכוש מוצרים מהנתבעת במקום רכישת מוצרים
- 15 מהתובעת, חרף החברות הנטענת בינו לבין בעליה של התובעת. בנוסף, אם נקרא היטב את
- 16 האמור בס' 21 לתצהירו של מר נוימן נמצא כי דבריו עולים בקנה אחד עם האמור בתצהירו
- 17 של מר איתן, מנהל ובעל העסק "אינטרוול מחשבים". מר איתן הצהיר כי מר שטרן הציע לו
- 18 לרכוש מוצרים מאת הנתבעת אבל לא טען כי רכש מוצר כלשהו מאת הנתבעת, אלא רק
- 19 הצהיר כי נעשה ניסיון לשווק לו את מוצרי הנתבעת חלף מוצרי התובעת. לפיכך טענתו של
- 20 מר איתן לפיה "אינטרוול מחשבים" מעולם לא היתה לקוחה של הנתבעת, מתיישבת
- 21 לחלוטין עם האמור בתצהירו של מר איתן ובודאי שאינה סותרת אותה. מר נוימן לא
- 22 הכחיש בתצהירו כי מר שטרן פנה אל "אינטרוול מחשבים" וניסה לשכנע אותה לרכוש את
- 23 מוצרי הנתבעת חלף מוצרי התובעת. לשון אחר, מר נוימן לא סתר את טענת התובעת אשר
- 24 נתמכה בתצהיר שהוגש מטעם "אינטרוול מחשבים" כי מר שטרן ניסה לגזול את "אינטרוול
- 25 מחשבים" משורת לקוחותיה של התובעת ולצרפה לשורת לקוחותיה של הנתבעת.
26. כאמור, הצדדים הסכימו שלא לחקור את המצהירים על תצהיריהם. מצאתי כי האמור
- 27 בתצהירים שהוגשו מטעם התובעת לא נסתר וכי גרסתה נמצאה סבירה ומהימנה יותר
- 28 מגרסת הנתבעת. טענתה של התובעת בדבר גזילת רשימת לקוחותיה שלא כדין באמצעות
- 29 מר שטרן נתמכה בתצהירו של מר סורוביץ והגב' רסקין, מנהלת החשבונות של התובעת.
- 30 הנתבעת לא הכחישה בכתב טענותיה ולא בתצהיר שהוגש מטעמה את אמיתות הדברים
- 31 וממילא לא סתרה את הטענה, אלא רק טענה כי היא עצמה לא קיבלה ממר שטרן רשימת
- 32 לקוחות. לפיכך נראה כי טענת התובעת בדבר גזילת רשימת לקוחותיה שלא כדין על ידי מר
- 33 שטרן אינה שנויה במחלוקת בין הצדדים ולפיכך אני קובע לצורך הכרעה בתיבה שבפניי
- 34 כממצא עובדתי כי מר שטרן גזל שלא כדין את רשימת הלקוחות של התובעת, והפר בכך
- 35 את סעיף 6(א) לחוק עוולות מסחריות.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

ד. חבותה של הנתבעת

- 1
27. לאור כל האמור לעיל ובמיוחד לאור תוכן ראיות התובעת כפי שפורט לעיל ובהעדר ראיה
28. נוגדת, באתי למסקנה כי התובעת הוכיחה שהנתבעת עשתה שימוש ברשימת הלקוחות
- שנגזלה ממנה, ופנתה ללקוחות התובעת במטרה ליזום עמם התקשרויות עסקיות חדשות
- ולשווק להם בין היתר מוצרים המתחרים במוצרים המשווקים על ידי התובעת.
28. לעניין טענתה של הנתבעת כי מוצריה אינם מתחרים במוצרי התובעת, הוכח בפניי כי
- ההיפך הינו הנכון. ראשית אציין כי הטענה נטענה בלשון רפה בתצהירו של מר נוימן מטעם
- הנתבעת. מר נוימן ציין בס' 11 בתצהירו כי "...למיטב ידיעתי המוצרים שאני מייבא ומוכר
- אינם מוצרים שנמכרים ע"י סורוביץ". האמור אינו מהווה הכחשה גורפת של טענות
- התובעת ולא ניתן ללמוד ממנו כי התובעת והנתבעת משווקות מוצרים שונים שאינם
- מתחרים על אותו פלח שוק. אותו "מיטב ידיעה" לא זכה לכל פירוט, והמצהיר אף לא טרח
- לכתוב על מה הוא מבסס את אותה ידיעה (שלפי ניסוחה ספק אם היא בכלל בגדר ידיעה
- אישית קבילה). שנית, הנתבעת בחרה מיוזמתה שלא להגיש כל ראיה תומכת בטענה זו, ואף
- לא הגישה מטעמה תצהירים של לקוחות המכירים את מוצרי התובעת והנתבעת ושהיו
- יכולים היו לאשר בתצהיר את טענת הנתבעת בעניין זה. גם כאן קמה החזקה בדבר אי
- הבאת ראיה רלוונטית שעמדתה עליה לעיל, הפוגעת באמינות גרסת הנתבעת. התובעת
- מצידה פירטה בתצהירה את המוצרים המשווקים על ידי התובעת והנתבעת, בעלי תכונות
- פונקציונאליות דומות ואשר התובעת והנתבעת מתחרות זו בזו על שיווקם לבתי העסק
- השונים (ר' את תיאור המוצרים בס' 17, 18 בתצהירו של מר סורוביץ וכן את הטבלה
- שצורפה כנספח א לתצהירו). על כן יש לקבוע כי טענת התובעת בדבר קיומה של תחרות
- מול הנתבעת בשיווק מוצרים היקפיים למחשב, שנתמכה וחוזקה באמצעות תצהירים של
- שני בעלי העסקים לעיל, מר יואב איתן ומר אבו עבד (ר' ס' 11 לתצהירו של מר איתן וס' 7
- לתצהירו של מר אבו עבד), הוכחה כנדרש.
29. הנתבעת הוסיפה וטענה כי התובעת לא הסבירה את העובדה שבהסכם העבודה שלה עם
- שטרן לא נקבע כי רשימת החנויות שנמסרה למר שטרן לצורכי שיווק סודית ואסורה
- בפרסום, ואף לא נימקה מדוע האיסור הנ"ל מחייב את מוטי שטרן וצדדים שלישיים. בנוסף
- טענה הנתבעת כי לא ניתן לייחס לה טענה של הפרת סודיות שנעשתה על ידי צד שלישי,
- בעניינו מר שטרן. הלכה היא כי הגבלת העובד הכוללת איסור שימוש במידע קונפידנציאלי
- של המעביד לשעבר לצורך תחרות עמו או העברת המידע לצדדים שלישיים, חלה ללא צורך
- באיסור הסכמי מפורש על תחרות או בסעיף המורה על שמירת סודיות (ר' **פרשת ורגוס**
- לעיל בע' 438). לפיכך, אף אם התובעת לא אסרה במפורש על מר שטרן, במסגרת חוזה
- העסקתו, לעשות שימוש בסודותיה המסחריים כגון רשימת לקוחותיה, ובכלל זה להעבירם
- לצדדים שלישיים, הדבר אינו מאיין את חובתו של מר שטרן לשמור על רשימת לקוחותיה
- של התובעת בסוד ולא להעבירה לידי צדדים שלישיים. מקל וחומר שזהו המצב כל עוד יחסי
- העבודה בין התובעת למר שטרן היו בתוקף, גם אם עבד במקביל באותה עת בשירות

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטינג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

- 1 הנתבעת (מצב שלכשעצמו עולה לכאורה כדי הפרת חובות האמון הבסיסיות בכל יחסי
- 2 עבודה, בין שנכתבו בחוזה עבודה ובין שלא).
- 3 30. אשר לטענתה השנייה של הנתבעת לפיה לא ניתן לייחס לה טענה של הפרת סודיות שנעשתה
- 4 על ידי מר שטרן : כאמור, הנתבעת אינה מכחישה כי העסיקה את מר שטרן בתקופה שחפפה
- 5 להעסקתו אצל התובעת. בנוסף, הנתבעת לא הכחישה כי מר שטרן ביקר אצל "טכנו
- 6 קומפיוטר" כשהוא מלווה בסוכן מכירות מטעם הנתבעת ושכנע אותה לרכוש את מוצרי
- 7 חלף מוצרי התובעת שנהגה לרכוש עד לפנייתו של מר שטרן לעיל.
- 8 31. ס' 11 לחוק עוולות מסחריות קובע כי נטילת סוד מסחרי באופן פסול מהווה עוולה בניזקין
- 9 ולכן ההוראות הקבועות בפקודת הנזיקין [נוסח חדש] חלות בנדון. כאשר הנטילה מתבצעת
- 10 על ידי שלוח או עובד יישאו באחריות גם השולח וגם המעביד לפי העניין (ר' **דויטש** לעיל,
- 11 בע' 672). ס' 13 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] **דן בחבותו של מעביד למעשה שעשה עובד**
- 12 **שלו, וזו לשונו:**
- 13 "13. חבות מעביד
- 14 (א) לענין פקודה זו יהא מעביד חב על מעשה שעשה עובד שלו -
- 15 (1) אם הרשה או אישר את המעשה ;
- 16 (2) אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו ;
- 17 אולם -
- 18 (א) מעביד לא יהא חב על מעשה שעשה מי שאיננו מעובדיו, אלא אחד
- 19 מעובדיו העביר לו תפקידו בלא הרשאתו המפורשת או המשתמעת של
- 20 המעביד ;
- 21 (ב) מי שהיה אנוס על פי דין להשתמש בשירותו של אדם שאין בחירתו
- 22 מסורה לו, לא יהיה חב על מעשה שעשה האדם תוך כדי עבודתו זו.
- 23 (ב) רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודתו של עובד, אם עשהו כעובד וכשהוא
- 24 מבצע את התפקידים הרגילים של עבודתו והכרוכים בה אף על פי שמעשהו של
- 25 העובד היה ביצוע לא נאות של מעשה שהרשה המעביד ; אולם לא יראו כן מעשה
- 26 שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד.
- 27 (ג) לענין סעיף זה, מעשה - לרבות מחדל"
- 28 32. אין חולק כי מר שטרן הועסק אצל הנתבעת **כסמנכ"ל סחר** (ראה למשל כרטיס ביקור של
- 29 מר שטרן אשר צורף כנספח ה"א לתצהיר מר סורוביץ). הנתבעת לא הכחישה כי מר שטרן
- 30 עשה שימוש ברשימת הקוחות שגזל מאת התובעת, פנה כאמור לשלושים בתי עסק שונים
- 31 הכלולים באותה רשימה וצירף שישה-עשר מתוכם אל שורת לקוחותיה של הנתבעת בפרק
- 32 זמן קצר ביותר (חודש ומחצה). פנייתו של מר שטרן אל לקוחותיה של התובעת נעשתה
- 33 מתוקף תפקידו כסמנכ"ל סחר אצל הנתבעת ובמסגרת עבודתו אצלה. יודגש כי השימוש
- 34 שעשה מר שטרן ברשימת הקוחות שגזל מאת התובעת, נעשה שלא לטובתו האישית אלא
- 35 לשם השאת רווחיה של הנתבעת - מעסיקתו החדשה. בהיעדר הכחשה מצד הנתבעת כי מר

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

- 1 שטרן ביקר אצל לקוחות הנתבעת ושכנע אותם להצטרף אל לקוחותיה, הרי שהנתבעת
- 2 היתה מודעת למעשיו של מר שטרן העולים כדי עוולה לפי חוק עוולות מסחריות ואף
- 3 קיוותה להפיק, ובפועל גם הפיקה, תועלת ממעשים אלה ולפיכך ניתן לקבוע כי אישרה, או
- 4 למצער אישרה בדיעבד, את מעשיו אלה.
- 5 33. בנסיבות המתוארות לעיל הנתבעת אחראית לעוולת גזילת סוד מסחרי שביצע מר שטרן
- 6 מכח ס' 13(1) ואף מכח ס' 13(2) לפקודת הנויקין, המהווים חלופות אשר מכוחן ניתן להכיר
- 7 בחבותו של מעביד למעשיו של עובדו. נוכח קביעתי לעיל מתייטר הצורך לדון בחבותה של
- 8 הנתבעת מכח חוק עוולות מסחריות.
- 9 34. ס' 13 לחוק עוולות מסחריות מקנה לבית המשפט סמכות לפסוק לתובע הנפגע מביצוע
- 10 עוולה הקבועה בחוק הנ"ל, פיצוי בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 ₪. נוכח
- 11 מחדלה הבוטה של הנתבעת מלנסות להדוף את התביעה נגדה באמצעות הבאת ראיות שעל
- 12 פי גירסתה לא היה כל קושי להביאן, נחה דעתי כי הנתבעת ניהלה הגנת בדים. שיקול זה
- 13 תומך בפסיקת פיצוי על הצד הגבוה. גם שיקולי מדיניות ראויה תומכים באותה תוצאה.
- 14 המצב שבו אדם עובד בעת ובעונה אחת בשני מקומות עבודה המתחרים לפחות חלקית על
- 15 אותו פלח שוק (כאשר תחרות כזו יכולה להיות לא רק באמצעות שיווק מוצרים זהים אלא
- 16 גם בשיווק מוצרים מתחרים), ממלא בשניהם תפקיד של שיווק ומכירות ופונה ללקוחותיו
- 17 של מעסיק אחד על מנת להציע להם לעבור לרכישת מוצרי המעסיק האחר כשהוא יודע את
- 18 הפרטים החשובים: לא רק שם הלקוח אלא גם כמויות רכישה של מוצרים מסוגים שונים,
- 19 מחירים, תנאי תשלום ועוד, ומשתמש בידע הזה לצורך העברת הלקוחות אל המעסיק
- 20 החדש, הוא מצב שאין הדעת סובלתו. תחרות עסקית היא מצב ראוי ורצוי, והדין אף פועל
- 21 לעודד אותו בין היתר בדרך של הטלת סנקציות, לרבות פליליות, על מי שפועל כדי לפגוע
- 22 בתחרות על ידי הגבלת עסקי אסור. עם זאת אסור שתחרות תתנהל כאילו הכל מותר וכל
- 23 האמצעים כשרים. "תחרות" המתנהלת בדרך שתוארה לעיל אינה יכולה להתקבל על הדעת
- 24 ואין להתירה, אלא להיפך: יש לקבוע לה "מחיר" שיבהיר שכאן נחצו קוים אדומים שאין
- 25 לחצותם. המעסיק החדש שהפיק תועלת מהמהלך אינו יכול לצאת פטור בלא כלום או
- 26 בסנקציה קלה רק משום שהתובעת לא הוכיחה את גובה נזקה. בדיוק לכך נועדה הוראת
- 27 החוק בדבר פיצוי ללא הוכחת נזק: הן לפיצוי על נזק גם כאשר שיעורו לא הוכח (ודוק:
- 28 במצבים מעין אלה יהיה זה בדרך כלל קשה מאד להוכיח שיעורו של נזק), והן להרתעת
- 29 מעוולים פוטנציאליים מפני התנהגות העולה כדי עוולה מסחרית. עוולות מסחריות
- 30 מתבצעות רק מפני שבצידן פוטנציאל רווח למבצען. פגיעה של ממש בתועלת הכלכלית
- 31 שהמעוול מצפה להפיק היא כלי מרכזי בהרתעה מפני ביצוע עוולות כאלה. מטעמים
- 32 פרטניים ונורמטיביים אלה נובעת המסקנה שבמקרה דנן יש לפסוק את מלוא הפיצוי
- 33 הסטאטוטורי, ולא מצאתי בפי הנתבעת שיקולים כלשהם התומכים בפסיקת פיצוי נמוך
- 34 מהתקרה הקבועה בחוק. על כן אני מחייב את הנתבעת לשלם לידי הנתבעת את מלוא
- 35 סכום הפיצוי הקבוע בס' 13 לחוק עוולות מסחריות, קרי סך של 100,000 ₪.

בית משפט השלום בראשון לציון

18 ינואר 2010

ת"א 3810-07 חברת סורוביץ מרקטניג בע"מ נ' חברת הנדיקר בע"מ

התוצאה

- 1
- 2 37. התביעה מתקבלת בחלקה. הנתבעת תשלם לנתבעת פיצוי בסך של 100,000 ₪ בגין גזילת
- 3 רשימות לקוחותיה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה (7/8/07).
- 4 בנוסף, הנתבעת תשא בהוצאות המשפט של התובעת וכן תישא בתשלום שכר טרחת עורך
- 5 דין של התובעת בסך של 12,000 ₪ בצירוף מע"מ כדין.
- 6
- 7
- 8 ניתן היום, ג' שבט תש"ע, 18 ינואר 2010, בהעדר הצדדים.
- 9

שאול מנהיים, שופט

- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15